

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

1.2

Proces tvorby a vydávání
obecně závazných vyhlášek
obcí – obecná část

Podle právního stavu
k 1. 1. 2022

ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA
2021

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

1.2

Proces tvorby a vydávání
obecně závazných vyhlášek
obcí – obecná část

www.mvcr.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

Autor: Ing. Bc. Miroslav Veselý, Mgr. Radek Zugar, Mgr. Čestmír Černohorský

Odsouhlaseno: odborem legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra

Schválil: Ing. Bc. Miroslav Veselý

Grafická úprava a tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01, Praha 4

Počet stran: 40

Místo a rok vydání: Praha, 2021

ISBN: 978-80-7616-124-5

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	7
1. POJEM OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA	8
2. PROCES VYDÁVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK	9
2.1 Příprava a schvalování	9
2.2 Vyhlášení	11
2.3 Platnost	14
2.4 Účinnost	14
2.5 Zánik platnosti a účinnosti OZV	15
2.6 Novelizace	16
3. FORMÁLNÍ A LEGISLATIVNĚ-TECHNICKÉ NÁLEŽITOSTI OZV	18
3.1 Jazyková stránka	18
3.2 Vnitřní struktura a členění OZV	19
3.3 Název OZV	19
3.4 Úvodní věta	19
3.5 Poznámky pod čarou	20
3.6 Přílohy	20
3.7 Legislativní zkratka	20
3.8 Zrušovací ustanovení	21
4. OBLASTI MOŽNÉ ÚPRAVY	22
5. DOHLED NAD DODRŽOVÁNÍM OZV	27
6. DOZOR NAD VYDÁVÁNÍM A OBSAHEM OZV	28
6.1 Postup Ministerstva vnitra po vyhlášení OZV	28
6.2 Metodická pomoc ze strany Ministerstva vnitra	28
7. VZORY OZV	30
8. MOŽNÉ SANKCE	31
PŘÍLOHA Č. 1 - Seznam vydaných metodických materiálů	33
PŘÍLOHA Č. 2 - Vzor zrušovací obecně závazné vyhlášky	35
PŘÍLOHA Č. 3 - Vzor změnové obecně závazné vyhlášky	36

ÚVODNÍ SLOVO

Ministerstvo vnitra zpracovalo v návaznosti na změny v právní úpravě aktualizované metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků v oblasti vydávání obecně závazných vyhlášek. Zejména pak toto metodické doporučení reaguje na zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, který přináší od 1. ledna 2022 novou úpravu v oblasti vyhlášení právních předpisů nejen obcí.

Předkládaná metodická pomůcka je obecným úvodem k tvorbě obecně závazných vyhlášek a má za cíl představitelům obcí a členům zastupitelstev obcí napomoci v rychlejší orientaci v otázkách procesu tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek, v oblastech, které lze obecně závaznou vyhláškou regulovat, a v postihování porušení obecně závazných vyhlášek. Na tuto metodickou pomůcku navazují další metodiky, které se věnují konkrétním problematikám upravovaným v obecně závazných vyhláškách, jako je veřejný pořádek, místní poplatky, koeficienty daně z nemovitých věcí atd.

Věřím, že metodické doporučení přispěje k usnadnění Vaší každodenní činnosti a bude pro Vás užitečnou pomůckou stejně jako další díly řady metodických materiálů věnovaných tvorbě a aplikaci obecně závazných vyhlášek.

Praha, 2021

Mgr. Petr Vokáč
náměstek ministra vnitra
pro řízení sekce legislativy,
státní správy a územní samosprávy

1. POJEM OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA

Obce mohou vydávat vlastní právní předpisy. Právní předpisy vydané v samostatné působnosti obce se nazývají obecně závazné vyhlášky (dále též „OZV“) a právní předpisy vydané v rámci přenesené působnosti se nazývají nařízení. Místní působnost OZV je vymezena územím obce¹, která ji vydala.

Pravomoc obce vydávat obecně závazné vyhlášky je stanovena v čl. 104 odst. 3 Ústavy České republiky. Podle tohoto článku mohou zastupitelstva obcí v mezích své samostatné působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky. Ústavní princip zakotvený v čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanoví, že povinnosti mohou být ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních lidských práv a svobod. Oprávnění obce vydávat obecně závazné vyhlášky je pak konkretizováno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Jedná se zejména o ustanovení § 10 zákona o obcích, podle něhož může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků a k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti. Ustanovení § 35 odst. 1 a 2 zákona o obcích vymezuje základní rozsah samostatné působnosti obce, v ustanovení § 35 odst. 3 písm. a) téhož zákona je uvedeno, že obec se při vydávání obecně závazných vyhlášek v rámci výkonu samostatné působnosti řídí zákonem a ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích stanoví, že je vydávání obecně závazných vyhlášek vyhrazeno zastupitelstvu obce.

¹ Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce (viz § 1 zákona o obcích).

2. PROCES VYDÁVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK

2.1 Příprava a schvalování

Každému návrhu OZV by měl předcházet podrobný rozbor problematiky, kterou má zamýšlená OZV upravovat. Navrhovatel právního předpisu by měl zdůvodnit, proč je navrhovaná úprava potřeba a zda bude mít obec vůli a prostředky dodržování nové OZV vymáhat. Zároveň by měl vyjádřit přínos navrhované právní úpravy, dopad na rozpočet obce a na občany. U složitějších otázek doporučujeme vypracovat variantní řešení, včetně varianty „nulové“, která identifikuje možná rizika pro případ, kdy nový právní předpis nevznikne.

Doporučujeme, aby návrh OZV prošel v nezbytném rozsahu připomínkovým řízením, aby se k němu mohly vyjádřit dotčené subjekty. Jedná se zejména o útvary úřadu, jejichž působnosti se věcně dotýká. V této fázi je rovněž vhodné konzultovat návrh OZV s Ministerstvem vnitra. Ještě před žádostí o konzultaci s příslušným územním pracovištěm odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra doporučujeme, aby obec sama posoudila, zda připravovaná OZV ob stojí v tzv. testu čtyř kroků². Zaujímají-li dotčené subjekty k návrhu OZV odchylná stanoviska, je vhodné tato stanoviska s nimi projednat. Průběh a výsledky připomínkového řízení uvede zpracovatel návrhu v písemné informaci, která se přikládá k návrhu OZV. Schvalování OZV patří do vyhrazené kompetence zastupitelstva obce. Před předložením návrhu na jednání zastupitelstva obce se doporučuje jeho předběžné projednání v radě obce (pokud je v obci volena) s tím, že rada obce seznámí zastupitelstvo obce na začátku projednávání návrhu se svým stanoviskem.

Zastupitelstvo obce OZV přijímá na svém veřejném zasedání formou usnesení. K platnosti usnesení je třeba, aby pro schválení OZV hlasovala v souladu s § 87 zákona o obcích nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce. Schválenou OZV dle § 104 odst. 2 zákona o obcích podepisuje starosta spolu s místostarostou. Doporučujeme, aby schválený text OZV byl součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva obce.

² K posouzení formální a obsahové stránky OZV představil Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 63/04 (č. 210/2005 Sb.) tzv. „test čtyř kroků“, který lze v současnosti považovat za standard a východisko při rozhodování o souladu OZV se zákonem, a který ve své rozhodovací praxi uplatňuje rovněž Ministerstvo vnitra.

Test čtyř kroků sestává z/ze:

- a) přezkumu pravomoci obce vydávat OZV a souladu způsobu realizace této pravomoci s právním řádem;
- b) zkoumání, zda se obec při vydávání OZV nepohybovala mimo hranice zákonem vymezené věcné působnosti;
- c) zkoumání, zda obec při vydávání OZV nezneužila zákonem jí svěřenou působnost;
- d) přezkumu obsahu OZV z hlediska „nerozumnosti“.

Otázky a odpovědi

Je obec povinna projednat návrh OZV s jinými subjekty?

Obec není obecně povinna projednat návrh OZV s jinými subjekty. Výjimku tvoří statutární města, která jsou povinna projednat návrh OZV s městskými obvody a městskými částmi. V případě vydávání OZV stanovících ceny stavebních pozemků v cenových mapách je obec povinna návrh cenových map zaslat před vydáním OZV Ministerstvu financí k vyjádření.

Je obec povinna zaslat návrh OZV k posouzení Ministerstvu vnitra?

Žádný právní předpis takovou povinnost obci neukládá. Doporučujeme přípravu OZV konzultovat s příslušným územním pracovištěm odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra, aby mohly být předem odhaleny různé vady a nezákonnosti, které by si v případě přijaté OZV vynutily její předčasnou novelizaci nebo dokonce zrušení. O metodické pomoci podrobněji pojednává kapitola 6 této publikace.

Je důvodová zpráva, která je předkládána členům zastupitelstva obce k projednání návrhu OZV, součástí OZV?

Ne, důvodová zpráva není součástí OZV. OZV se přijímá usnesením zastupitelstva obce na jeho zasedání. V zápise z jednání lze uvést, že text návrhu OZV byl předložen společně s důvodovou zprávou.

Jak se přijímá a schvaluje OZV?

Doporučujeme návrh OZV podrobit v nezbytném rozsahu připomínkovým řízením, aby se k němu mohly vyjádřit dotčené subjekty. Jedná se zejména o útvary úřadu, jejichž působnosti se věcně dotýká. Týká-li se návrh jiných právnických osob, lze jej zaslat k posouzení a zaujetí stanoviska rovněž některým z nich. OZV se přijímá usnesením zastupitelstva obce na jeho veřejném zasedání. K platnému usnesení zastupitelstva obce o přijetí OZV je dle § 87 zákona o obcích třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jeho členů.

Jak by mělo znít usnesení zastupitelstva obce, kterým se OZV schvaluje?

Usnesení by mohlo znít například takto: Zastupitelstvo obce XY vydává obecně závaznou vyhlášku ...(název OZV)...

Může si pravomoc vydávat OZV vyhradit rada obce?

Schvalování OZV patří podle ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce. Vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce nemohou být v žádném případě přeneseny na jiný orgán obce (rada obce, starosta), tzn., rada obce si nemůže vyhradit pravomoc vydávat OZV.

Musí nově zvolené zastupitelstvo obce znovu schválit všechny OZV, které schválilo předchozí zastupitelstvo?

Platné a účinné OZV jsou součástí právního řádu České republiky. Mezi základní principy právního státu patří princip právní jistoty, který souvisí s kontinuitou právního řádu. Kontinuita právního řádu obecně znamená, že právo a na něm založené vztahy platí od doby, kdy byly přijaty až do doby jejich zrušení. Z výše uvedeného vyplývá, že právní předpisy obce platí bez ohledu na změnu obsazení zastupitelstva obce.

2.2 Vyhlášení

Vyhlášení OZV se dle § 2 odst. 1 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů (dále jen „zákon o Sbírce právních předpisů ÚSC“) děje jejich zveřejněním ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů (dále jen „Sbírka právních předpisů“) jakožto informačním systémem veřejné správy.

Zveřejnění OZV ve Sbírce právních předpisů provede obec, která OZV vydala, zasláním jejího textu v otevřeném a strojově čitelném formátu a jejích metadat prostřednictvím elektronického formuláře do datové schránky zřízené Ministerstvem vnitra.

Otevřeným formátem se rozumí formát datového souboru, který není závislý na konkrétním technickém a programovém vybavení a je zpřístupněn veřejnosti bez jakéhokoli omezení, které by znemožňovalo využití informací obsažených v datovém souboru. Strojově čitelným formátem se rozumí formát datového souboru s takovou strukturou, která umožňuje programovému vybavení snadno nalézt, rozpoznat a získat z tohoto datového souboru konkrétní informace, včetně jednotlivých údajů a jejich vnitřní struktury. V případě otevřených a strojově čitelných formátů se bude jednat zejména o formáty HTML, DOCX, ODT.

Elektronický formulář je uveřejněn na Portálu veřejné správy. Do tohoto formuláře obec vyplní požadované údaje (metadata), vloží text OZV a případně též její přílohy. Není-li možné zveřejnit OZV nebo její část ve strojově čitelném formátu, připouští zákon o Sbírce právních předpisů ÚSC zveřejnění OZV nebo její

části pouze v otevřeném formátu. Typicky se bude jednat o případy obrazových a mapových příloh.

Obce mají zajištěny dva možné způsoby, jimiž mohou uvedený formulář vyplnit a odeslat do Sbírký právních předpisů. Prvním způsobem je vyplnění formuláře přímo na Portálu veřejné správy, přičemž před odesláním vyplněného formuláře se obec pouze přihlásí do své datové schránky. Druhým způsobem je stažení uvedeného formuláře z Portálu veřejné správy, jeho vyplnění a následné odeslání prostřednictvím spisové služby dané obce do Sbírký právních předpisů přes datovou schránku obce.

Po odeslání OZV do Sbírký právních předpisů bude do datové schránky obce zasláno vyrozumění o vyhlášení OZV ve Sbírcé právních předpisů. K vyhlášení OZV dochází jejím doručením do Sbírký právních předpisů. Obec následně zveřejní oznámení o vyhlášení OZV ve Sbírcé právních předpisů na úřední desce obecního úřadu (fyzické i elektronické), a to po dobu alespoň 15 dnů ode dne, kdy byla o výše uvedeném vyhlášení vyrozuměna. V oznámení obec uvede označení právního předpisu, datum a čas vyhlášení právního předpisu ve Sbírcé právních předpisů a zveřejněná metadata. K naplnění povinnosti zveřejnit oznámení o vyhlášení OZV může obec využít obdržené vyrozumění o vyhlášení OZV ve Sbírcé právních předpisů, které obsahuje všechny náležitosti stanovené pro oznámení.

V případě, kdy by z technických důvodů na straně Sbírký právních předpisů nebylo možné OZV uvedeným způsobem vyhlásit (o této skutečnosti by byly obce informovány na úřední desce Ministerstva vnitra), mají obce ve výjimečných případech možnost do doby odstranění uvedené překážky své OZV vyhlášovat náhradním způsobem na vlastních úředních deskách, přičemž takto vyhlášené OZV vloží do Sbírký právních předpisů až dodatečně (po odstranění překážky). Podmínkou využití náhradního způsobu vyhlášení OZV je skutečnost, že během trvání této překážky nastane objektivně nutná potřeba neprodleně vyhlásit OZV obce (tzn., že náhradní způsob vyhlášení není určen pro vyhlášení OZV, které snese odkladu do doby pominutí překážky bránící standardnímu vyhlášení OZV ve Sbírcé právních předpisů).

Ve vztahu k dosavadním platným a účinným OZV (vydaným před 1. lednem 2022) je obcím stanoveno tříleté přechodné období pro jejich vložení do Sbírký právních předpisů. OZV, které nebudou během uvedené tříleté lhůty do Sbírký právních předpisů vloženy, pozbydou jejím uplynutím platnosti (tj. k 1. lednu 2025 přestanou být součástí právního řádu).

Otázky a odpovědi

Je obec povinna zveřejnit každou OZV ve Sbírce právních předpisů?

Obec je povinna zaslat ke zveřejnění každou OZV, jelikož jí to výslovně ukládá ustanovení § 2 odst. 1 zákona o Sbírce právních předpisů ÚSC. OZV je právní předpis obce, který by bez řádné publikace nemohl nabýt platnosti ani účinnosti.

Musí obec ve Sbírce právních předpisů zveřejnit i přílohy OZV?

Ano, obec musí zveřejnit i přílohy OZV, neboť příloha OZV je její nedílnou součástí.

V jakém formátu se OZV zasílá do Sbírky právních předpisů?

OZV je třeba zaslat v otevřeném a strojově čitelném formátu. Bude se jednat zejména o formáty HTML, DOCX, ODT. Není-li možné zveřejnit OZV nebo její část ve strojově čitelném formátu (typicky obrazové a mapové přílohy), zveřejní se OZV nebo její část pouze v otevřeném formátu, např. JPEG, PNG, SVG či GIF.

Má obec povinnost zaslat do Sbírky právních předpisů starší OZV v rámci přechodného tříletého období v otevřeném a strojově čitelném formátu?

Zákon o Sbírce právních předpisů ÚSC nevyžaduje u OZV vydaných před 1. lednem 2022 jejich zaslání do Sbírky právních předpisů v otevřeném a strojově čitelném formátu. Postačí tedy zaslání například naskenované verze OZV.

Jak řešit situaci, když obec zjistí, že text OZV zaslaný do Sbírky právních předpisů neodpovídá přesně textu schválenému zastupitelstvem obce?

Zákon o Sbírce právních předpisů ÚSC umožňuje obci v takovém případě provést u příslušné OZV ve Sbírce právních předpisů opravu. Oprava se provádí obdobným způsobem jako zaslání OZV.

Jak se řeší situace, když Sbírka právních předpisů nefunguje a obec potřebuje nutně vyhlásit OZV?

V případě nefunkčnosti Sbírky právních předpisů může obec OZV v souladu s § 2 odst. 4 zákona o Sbírce právních předpisů ÚSC vyhlásit zveřejněním na své úřední desce (fyzické i elektronické). Podmínkou náhradního vyhlášení je existence překážky bránící zveřejnění OZV ve Sbírce právních předpisů, o níž Ministerstvo vnitra uveřejní oznámení na své úřední desce. Po opětovném zprovoznění Sbírky

právních předpisů zašle obec OZV do Sbírky právních předpisů. Za den vyhlášení OZV se v takovém případě považuje den zveřejnění na úřední desce obce. Daný postup lze však využít pouze ve výjimečných případech, kdy vyhlášení OZV z objektivních důvodů nesnese odkladu.

2.3 Platnost

OZV nabývají v souladu s § 4 odst. 1 zákona o Sbírce právních předpisů ÚSC platnosti jejich zveřejněním ve Sbírce právních předpisů. Platnost OZV znamená, že se OZV stala součástí právního řádu. OZV nabývá platnosti vyhlášením, které se provádí zveřejněním OZV ve Sbírce právních předpisů (až na výjimky, kdy je z důvodu překážky bránící zveřejnění OZV ve Sbírce právních předpisů využito náhradního způsobu vyhlášení zveřejněním na úřední desce obecního úřadu).

2.4 Účinnost

Účinnost OZV znamená, že OZV působí účinky vůči svým adresátům, tedy že z ní pro adresáty vyplývají práva a povinnosti. Podmínkou účinnosti OZV je její platnost, nabytí účinnosti proto nemůže předběhnout nabytí platnosti OZV. Nelze tedy stanovit datum nabytí účinnosti OZV, které by předcházelo jejímu vyhlášení

S ohledem na právní jistotu adresátů právní úpravy doporučujeme stanovit nabytí účinnosti OZV výslovně přímo v textu OZV, a to konkrétním datem (uvedením dne, měsíce a roku).

Např.: „Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem“

Není-li možné nebo v konkrétním případě vhodné stanovit účinnost OZV konkrétním datem, je možné stanovit ji pomocí doby, která uplyne ode dne vyhlášení OZV.

Např.: „Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.“

Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit počátek účinnosti OZV dříve, než počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení, nejdříve však počátkem dne následujícího po dni jejich vyhlášení. Je-li pro to důvod spočívající v ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, lze stanovit, že OZV nabude účinnosti vyhlášením.

Ustanovení o účinnosti OZV je v textu OZV zařazeno jako poslední.

V případě, že by nabytí účinnosti nebylo výslovně stanoveno v OZV, nabyde OZV účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení. To samé platí pro případ, že by (nedopatřením) byl v OZV stanoven den nabytí

účinnosti, který předchází dni jejího vyhlášení – i v takovém případě by OZV nabyla účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jeho vyhlášení.

Otázky a odpovědi

? **Může OZV nabýt účinnosti i později než počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení?**

OZV může nabýt účinnosti i později než počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení. Pozdější účinnost musí být v OZV výslovně uvedena, nejlépe konkrétním datem nabytí účinnosti nebo přesně stanovenou dobou, která uplyne ode dne vyhlášení.

? **Pokud bude obec vydávat OZV např. 20. 12. a její účinnost stanovuje od 1. 1., je nutné dávat do účinnosti ještě slova „z důvodu naléhavého obecného zájmu“?**

Zákon tento požadavek výslovně nestanoví. Důležitý naléhavý zájem musí být „obecný“, nikoliv „obecní“, jak často obce chápou, a dokonce i ve svých OZV takto výslovně uvádějí. Doporučuje se, pokud tento naléhavý obecný zájem nevyplývá přímo z podstaty úpravy OZV (např. taková OZV napravuje rozpor se zákonem, uvádí právní úpravu do souladu se zákonem účinným též od data dřívější účinnosti uvedené v OZV apod.), aby takový naléhavý obecný zájem byl uveden v odůvodnění návrhu OZV, předkládací zprávě nebo v jiné informaci, a to ve všech případech, kdy OZV nabývá účinnosti dříve než počátkem patnáctého dne následujícího po dni jeho vyhlášení. V případě, že obec naléhavý obecný zájem dostatečně neodůvodní, může se stát, že správní soud nebude ustanovení OZV o stanovení dřívější účinnosti aplikovat.

2.5 Zánik platnosti a účinnosti OZV

Orgán, který vydal právní předpis, jej může změnit nebo zrušit pouze formou téhož právního předpisu. OZV tedy může být změněna nebo zrušena pouze jinou OZV. V případech nezákonných OZV může dojít ke zrušení OZV i rozhodnutím Ústavního soudu.

Otázky a odpovědi

? **Je možné zrušit OZV usnesením zastupitelstva obce?**

OZV může být změněna nebo zrušena pouze jinou OZV, která se vydává usnesením zastupitelstva obce.

Co se stane v případě, že obec vydá novou OZV upravující stejnou problematiku jako jiná předchozí OZV, avšak tuto OZV výslovně nezruší?

Především je třeba, v zájmu předejití aplikačním problémům, jednoznačně doporučit, aby při přijetí nové OZV byla předchozí OZV, která již nemá platit, výslovně zrušena. Pokud se tak nestane, má při aplikaci přednost nová OZV; dřívější OZV se stane v částech, které obsahují právní úpravu nově upravenou v pozdější OZV, neaplikovatelná. Dřívější OZV však v takovém případě stále zůstává platná (a případně v částech obsahujících právní úpravu, kterou nová OZV neupravuje, i účinná), což může v praxi přinášet řadu problematických situací. Je tedy vždy třeba při vydávání nové OZV důsledně pamatovat na výslovné zrušení předchozí OZV upravující totožnou problematiku.

Co se stane v případě, že obec zruší OZV, kterou byl změněn text původní OZV?

Nabytím účinnosti se text změnové OZV stává součástí původní OZV („absorbuje se do ní“) a její následné zrušení tak nemá žádné právní účinky. Nedojde tedy k „obživení“ předchozí právní úpravy, jak se obce někdy mylně domnívají.

Lze jednou OZV zrušit více OZV najednou?

Ano, jednou OZV je možné zrušit více OZV. Nemusí se vždy jednat o „zrušovací“ OZV, jejímž jediným obsahem je zrušení zastaralých, nezákonných, neaplikovatelných nebo prostě jen nepoužívaných OZV. Zrušovací klauzuli často mívají i běžné OZV, které obvykle v závěrečných ustanoveních ruší předchozí právní úpravu v téže věci. Zrušovací OZV nebo zrušovací ustanovení běžné OZV může dokonce zrušit pouhou část OZV.

2.6 Novelizace

OZV obce nebo její samotná příloha, která je nedílnou součástí OZV, může být novelizována pouze jinou OZV. Změna OZV zpravidla spočívá v doplnění nových ustanovení, zrušení některých ustanovení a náhradě textu některých ustanovení novým zněním. Při změnách je nutno dbát co největší přehlednosti a srozumitelnosti, zejména pro dotčené osoby a orgány. Vzhledem k tomu je účelné, především u rozsáhlejších, zásadních nebo opakovaných novelizací dát přednost zrušení stávající OZV a vydání nové.

Otázky a odpovědi

Je možné provést změnu OZV pouze usnesením zastupitelstva obce?

OZV obce nebo její část může být změněna či doplněna pouze jinou OZV, která se vydává usnesením zastupitelstva obce.

Je možné změnu přílohy OZV provést jen tím, že změnu schválí zastupitelstvo obce usnesením?

Příloha OZV je nedílnou součástí OZV a pro její změnu platí pravidlo jako v případě změny OZV.

Lze upravovat OZV dodatkem k OZV?

Změna právního předpisu zpravidla spočívá v doplnění nových ustanovení, zrušení některých ustanovení a náhradě textu některých ustanovení novým zněním. Změnu OZV nelze provést dodatkem k OZV, neboť takový proces právní řád nezná. OZV lze měnit či doplňovat pouze jiným předpisem stejné právní síly, v tomto případě tedy změnou OZV.

3. FORMÁLNÍ A LEGISLATIVNĚ-TECHNICKÉ NÁLEŽITOSTI OZV

OZV je právním předpisem a měla by proto splňovat obecné požadavky na obsah a formu právních předpisů. Uvedené požadavky upravují legislativní pravidla vlády, avšak pouze ve vztahu k právním předpisům připravovaným ústředními správními úřady. Tato pravidla je nicméně vhodné přiměřeně aplikovat rovněž při tvorbě OZV. Právní předpis obce musí mít normativní obsah. Jednotlivá ustanovení je třeba formulovat tak, aby byla určitá, navzájem si neodporovala a neumožňovala různý výklad. Je nutné respektovat obecně vžitý význam slov. Není-li možné se vyhnout použití slova s více významy, musí být z předpisu jasné, v jakém významu je slovo použito.

Otázky a odpovědi

Je někde stanoveno, jaké jsou formální náležitosti OZV?

Formální a legislativně-technické náležitosti OZV stanoveny nejsou. Je však vhodné a lze doporučit přiměřeně aplikovat legislativně-technické zvyklosti kodifikované v legislativních pravidlech vlády.

Je možné do textu OZV přebírat části jiných právních předpisů?

Doslovné převzetí textu zákona lze, přičemž adresáti OZV by měli být z takové citace schopni identifikovat, že se jedná o znění zákona (např. prostřednictvím odkazu) a současně zařazení citace zákona by mělo být funkčně odůvodněno např. potřebou systematického vztažení zákonné úpravy na další ustanovení v OZV. Obecně lze však konstatovat, že OZV by neměla sloužit k informování o ustanoveních zákonů.

3.1 Jazyková stránka

OZV musí být terminologicky přesná a jednotná, jasná a srozumitelná a musí používat stejné pojmy vždy ve stejném významu a pro stejný institut. Není možné, aby si zákonem definované pojmy obec modifikovala nebo pozměňovala. Pokud jsou v OZV použity pojmy, které nejsou v právní terminologii běžné, je vhodné, aby tyto pojmy OZV řádně definovala. Nejasnost a nesrozumitelnost používaných výrazů snižuje právní jistotu adresátů normy a způsobuje interpretační problémy.

3.2 Vnitřní struktura a členění OZV

OZV obce se obvykle člení na články, které se označují arabskými číslicemi bez tečky. Vždy je třeba zachovat souvislý sled článků v celé OZV. Nadpisy jednotlivých článků se uvádějí pod jejich pořadovým číslem. Jednotlivé články se člení na odstavce. Pokud je v OZV více článků, může se text OZV členit na části. Odstavce článků se na začátku označují arabskými číslicemi. Není vhodné provádět vnitřní členění článků pomocí odrážek, zejména s ohledem na obtíže spojené s citací takových ustanovení, ale je vhodné použít malá písmena abecedy.

3.3 Název OZV

Název právního předpisu má stručně a výstižně vyjádřit obsah právního předpisu. Pokud se nelze vyhnout názvu delšímu, je vhodné pro potřebu slovní citace právního předpisu připojit na konci názvu v závorce ještě zkrácený název.

OZV obsahuje název obce, která ji vydává, a stručné a výstižné označení jejího vlastního obsahu, např.:

- a) „Obecně závazná vyhláška obce XY o místním poplatku ze psů“
- b) „Obecně závazná vyhláška obce XY, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 6/2020 o místních poplatcích“

Doporučujeme nevydávat OZV již s určitým pořadovým číslem. Označování právních předpisů ÚSC čísly je prováděno v systému Sbírký právních předpisů při vyhlášení právního předpisu, a to v samostatné číselné řadě pro právní předpisy každého územního samosprávného celku. Číselná řada se uzavírá vždy koncem každého kalendářního roku. V případě zaslání textu OZV do Sbírký právních předpisů již s určitým číslem může dojít k tomu, že toto číslo nebude odpovídat číslu přidělenému systémem Sbírký právních předpisů, což není žádoucí.

3.4 Úvodní věta

Po názvu OZV následuje uvozující věta, v níž je sděleno, kterým usnesením zastupitelstva obce, kdy a na základě jakého ustanovení zákona byla OZV vydána. Úvodní věta může znít například takto:

Zastupitelstvo obce XY se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „vyhláška“):

Otázky a odpovědi

Musí OZV obsahovat úvodní větu?

Každá OZV by měla (tedy nemusí) obsahovat úvodní větu. Ministerstvo vnitra však považuje používání úvodní věty za žádoucí, neboť jejím prostřednictvím lze zjistit, kterým usnesením zastupitelstva obce, kdy a na základě jakého ustanovení zákona byla OZV vydána.

Musí OZV obsahovat preambuli?

Preambule je úvodní část textu nějakého písemného dokumentu, která stanovuje úmysl, záměr, význam či smysl textu následujícího za preambulí. OZV obce preambuli obsahovat nemusí.

3.5 Poznámky pod čarou

Poznámka pod čarou má pouze informativní charakter. Může obsahovat odkaz na konkrétní ustanovení zákona. Používání poznámek pod čarou v rozumné míře je vhodné, neboť přispívá k právní jistotě adresátů OZV. Poznámky pod čarou však nemají normativní charakter.

3.6 Přílohy

Součástí OZV může být také příloha, na jejíž existenci je třeba poukázat v textu OZV. Obsahem takové přílohy bývají nejčastěji mapy, seznamy, vzorce nebo tabulky. Text (resp. jiný obsah přílohy) se uvádí za textem OZV na samostatné stránce, popř. stránkách. Je nutno dodat, že příloha je nedílnou součástí OZV, proto je třeba přílohu vždy zveřejnit zároveň se samotnou OZV. Pokud má dojít ke změně přílohy, je třeba tuto přílohu změnit opět jen OZV, která bude stávající OZV v části přílohy novelizovat. Příloha se v horní části stránky označuje např. takto:

„Příloha k obecně závazné vyhlášce obce XY o č. 1“

„Mapová příloha k obecně závazné vyhlášce obce XY, o č. 1“

3.7 Legislativní zkratka

Legislativní zkratku lze použít pro slovní spojení, které se v OZV vícekrát opakuje. Použití legislativní zkratky však není povinné. Legislativní zkratka se v textu OZV zavede za slovním spojením, které nahrazuje, a to na místě, kde je toto slovní spojení v OZV použito poprvé. Je přitom třeba, aby bylo jednoznačně

určitelné, ke kterému slovnímu spojení se legislativní zkratka vztahuje. Při zavedení legislativní zkratky se použije tento text: „(dále jen „...“).“ Po zavedení legislativní zkratky je nutné legislativní zkratku v dalším textu též OZV důsledně používat.

Např.: stanoviště vozidel taxislužby (dále jen „stanoviště“); místní poplatek za užívání veřejného prostranství (dále jen „poplatek“).

3.8 Zrušovací ustanovení

V zájmu předejití aplikačním problémům je třeba věnovat odpovídající pozornost zrušovacím ustanovením OZV. Má-li OZV přestat platit, ať už bez náhrady nebo přijetím nové OZV upravující totožnou problematiku, je třeba, aby byla původní OZV výslovně zrušena. Zrušit je možné také jen část OZV, tzn. např. jednotlivé ustanovení nebo přílohu. Ve zrušovacím ustanovení je třeba výslovně uvést OZV (případně její část), která má být zrušena. Byla-li zrušovaná OZV novelizována, je třeba výslovně zrušit i všechny její novely.

4. OBLASTI MOŽNÉ ÚPRAVY

Ústava České republiky nevyžaduje přímé zákonné zmocnění pro vydávání OZV, přesto jsou v některých zákonech tato zmocnění obsažena. Zákonná zmocnění, která výslovně předvídají možnost vydat OZV obce v její samostatné působnosti, jsou následující:

- a) **§ 10 písm. a) zákona o obcích:** obec může OZV stanovit povinnosti k *zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku*; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochrannou bezpečností, zdravím a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány;
- b) **§ 10 písm. b) zákona o obcích:** obec může OZV stanovit povinnosti pro *pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků*, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku;
- c) **§ 10 písm. c) zákona o obcích:** obec může OZV stanovit povinnosti k *zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství*, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce souvisejících potřebám veřejnosti;
- d) **§ 130 zákona o obcích:** územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry *statutem*, který je vydán formou OZV;
- e) **zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**, ve znění pozdějších předpisů - § 29 odst. 1 písm. o): obec vydává OZV *požární řád obce* a stanoví *podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích*, kterých se zúčastní větší počet osob;
- f) **zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích**, ve znění pozdějších předpisů - § 14 odst. 1: obec zavádí *poplatek OZV*; odst. 2: obec v OZV upraví: a) *sazbu poplatku*, b) *lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li povinnost ohlášení podat a splatnost poplatku*; odst. 3: *obec v obecně závazné vyhlášce může dále upravit a) další osvobození od poplatku, b) úlevu na poplatek, c) vyloučení povinnosti podat ohlášení, d) paušální částku poplatku, pokud její použití u tohoto poplatku zákon připouští; připouští-li zákon u tohoto poplatku volbu paušální částky, upraví obec i způsob její volby, e) další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu, nebo f) delší lhůtu pro oznámení změn v podaném ohlášení*; odst. 4: obec v OZV, kterou zavádí poplatek za užívání veřejného prostranství nebo poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, *určí místa, která těmto poplatkům v obci podléhají*; odst. 5: v OZV, kterou zavádí poplatek za odkládání

komunálního odpadu z nemovité věci, *zvolí jeden z dílčích základů tohoto poplatku a může určit minimální dílčí základ tohoto poplatku;*

- g) **zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách**, ve znění pozdějších předpisů - § 12: obec může OZV stanovit, že bingo, technická hra, živá hra nebo turnaj malého rozsahu mohou být provozovány pouze na místech a v čase určených obecně závaznou vyhláškou, nebo stanovit, na kterých místech a v jakém čase je v obci provozování těchto hazardních her zakázáno, anebo stanovit, že provozování těchto hazardních her je na celém území obce zcela zakázáno;
- h) **zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii**, ve znění pozdějších předpisů – § 1 odst. 1: *obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo OZV;*
- i) **zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů - § 24 odst. 2: obec může OZV upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů;
- j) **zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí**, ve znění pozdějších předpisů - § 4 odst. 1 písm. v): obec může osvobodit pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů od daně z pozemků; § 4 odst. 1 písm. x): obec může úplně nebo částečně od daně z nemovitých věcí osvobodit nejdéle na dobu 5 let pozemky ve vládou schválené zvýhodněné průmyslové zóně podle zákona upravujícího investiční pobídky pořízené pro účely realizace investiční akce, pro kterou je vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky ve formě osvobození od daně z nemovitých věcí; § 6 odst. 4, § 11 odst. 3: obec může OZV zvýšit koeficient u daně z nemovitých věcí; § 9 odst. 1 písm. w): obec může úplně nebo částečně od daně z nemovitých věcí osvobodit nejdéle na dobu 5 let zdanitelné stavby ve vládou schválené zvýhodněné průmyslové zóně podle zákona upravujícího investiční pobídky pořízené nebo zřízené pro účely realizace investiční akce, pro kterou je vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky ve formě osvobození od daně z nemovitých věcí; § 12: obec může stanovit místní koeficient pro výpočet daně z nemovitých věcí; § 17a odst. 1: obec může při řešení důsledků živelních pohrom zcela nebo částečně osvobodit od daně z nemovitých věcí na svém území OZV nemovitosti dotčené živelní pohromou;
- k) **zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě**, ve znění pozdějších předpisů – § 21b odst. 1: obec může stanovit OZV pro stanoviště vozidel taxislužby zřízených obcí podmínky užívání stanoviště a provozní řád upravující v souladu s místními podmínkami pravidla provozu na stanovišti; § 21b odst. 2: obec může OZV stanovit dopravcům jako podmínku pro zahájení nebo nabízení přepravy na území obce splnění zvláštních technických požadavků na vozidla taxislužby, kterými mohou být požadavky na maximální rozměry vozidla, maximální zdvihový objem motoru, stupeň plnění emisní úrovně nebo druh

paliva. Zvláštní technické požadavky na vozidla taxislužby nesmí zvýhodňovat určitého výrobce, tovární značku nebo typ vozidla;

- l) **zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku** a o změně některých zákonů (**zákon o oceňování majetku**), ve znění pozdějších předpisů - § 33 odst. 2: obce mohou v rozsahu a za podmínek uvedených v § 10 stanovit OZV ceny stavebních pozemků v cenových mapách;
- m) **zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví**, ve znění pozdějších předpisů - § 96: obec může OZV nařídit pro území obce nebo jeho část k ochraně zdraví před vznikem a šířením infekčních onemocnění provedení speciální ochranné dezinfekce a deratizace;
- n) **zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech**, ve znění pozdějších předpisů - § 59 odst. 4: obecní systém může obec nastavit OZV; § 59 odst. 5: pokud obec nastaví obecní systém obecně závaznou vyhláškou, může touto vyhláškou zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat: a) stavební a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob, b) movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu, c) komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí, d) výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností, e) rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování podle § 65.; § 59 odst. 6: obec může OZV, kterou nastaví obecní systém, stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí do obecního systému;
- o) **zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu** a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů - § 9 odst. 11: obec může vydat OZV, kterou *upraví způsob náhradního zásobování vodou a náhradního odvádění odpadních vod podle místních podmínek*; § 20 odst. 4: obec může stanovit OZV *úhradu vodného a stočného ve dvousložkové formě, včetně druhu stanovení pevné složky*;
- p) **zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší**, ve znění pozdějších předpisů - § 16 odst. 5: obec může OZV *stanovit podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat*, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle jiného právního předpisu, při stanovení podmínek nebo zákazu obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby; § 17 odst. 5: Ve spalovacím stacionárním zdroji o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším je zakázáno spalovat hnědé uhlí energetické, lignit, uhelné kaly a proplásky. Obec může OZV *zakázat na vymezeném území obce spalování vybraných druhů pevných paliv ve stacionárních zdrojích podle věty první, s výjimkou spalovacích*

stacionárních zdrojů uvedených v § 17 odst. 1 písm. g) splňujících pro tato paliva požadavky stanovené v příloze č. 11 k tomuto zákonu;

- q) **zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**, ve znění pozdějších předpisů - § 178 odst. 2 písm. b), c): je-li v obci více základních škol zřizovaných obcí, *stanoví obec OZV školské obvody*, je-li na území svazku obcí jedna základní škola nebo více základních škol zřízených svazkem obcí nebo dojde-li k dohodě několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více základních škol zřizovaných některou z těchto obcí, *stanoví každá z dotčených obcí OZV příslušnou část školského obvodu*; § 179 odst. 3, § 178 odst. 2 písm. b), c): je-li v obci více mateřských škol zřizovaných obcí, *stanoví obec OZV školské obvody*, je-li na území svazku obcí jedna mateřská škola nebo více mateřských škol zřízených svazkem obcí nebo dojde-li k dohodě několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více mateřských škol zřizovaných některou z těchto obcí, *stanoví každá z dotčených obcí OZV příslušnou část školského obvodu*;
- r) **zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek**, ve znění pozdějších předpisů - § 17 odst. 1: obec může OZV *zakázat kouření a zakázat používání elektronických cigaret* na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let; § 17 odst. 2 písm. a): obec může OZV *zakázat konzumaci alkoholických nápojů* na veřejně přístupném místě nebo veřejnosti přístupné akci, pokud je toto místo nebo akce přístupná osobám mladším 18 let; § 17 odst. 2 písm. b): obec může OZV *omezit nebo zakázat* v určitých dnech nebo hodinách nebo na určitém místě *prodej, podávání a konzumaci alkoholických nápojů* v případě konání kulturní, sportovní nebo jiné společenské akce přístupné veřejnosti;
- s) **zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením**, ve znění pozdějších předpisů - § 20 odst. 3: *obce mohou pro účely vedení technické mapy obce stanovit obecně závaznou vyhláškou a) obsah technické mapy nad rámec základního obsahu technické mapy obce, b) povinnost vlastníka stavby ohlásit a doložit změny týkající se obsahu technické mapy obce, c) podmínky zpracování a předávání geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby při plnění povinnosti stanovené podle písmene b)*;
- t) **zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích** - § 5 odst. 6: obec může OZV *stanovit výjimečné případy*, zejména slavnosti nebo obdobné společenské nebo rodinné akce, *při nichž je doba nočního klidu vymezena dobou kratší nebo při nichž nemusí být doba nočního klidu dodržována*.

Podrobnější a kompletní informace k oblastem, které mohou obce regulovat formou OZV (oblasti podrobně v příloze č. 1), jsou k dispozici na internetových stránkách odboru www.mvcr.cz/odk/.

Schéma postupu:

www.mvcr.cz/odk2/

→ 8. vzory obecně závazných vyhlášek

→ Metodické materiály k zákonným zmocněním pro vydávání obecně závazných vyhlášek

→

U každého metodického materiálu k obecně závazné vyhlášce jsou následující soubory k využití:

1. Znění zákonného zmocnění
2. Související právní předpisy
3. Vzor obecně závazné vyhlášky
4. Stanovisko k zákonnému zmocnění
5. Související nástroje regulace
6. Související judikatura.

5. DOHLED NAD DODRŽOVÁNÍM OZV

Obec by při snaze o regulaci určitého problému měla vždy řádně zvážit, zda nelze danou problematiku řešit pomocí obecných právních předpisů, např. pomocí zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „zákon o některých přestupcích“), a zda je regulace problému formou OZV opravdu nutná. Obec má sice pravomoc OZV vydat, doporučujeme však rovněž uvážit, zda má dostatečné personální a finanční zdroje na to, aby dodržování OZV zabezpečovala. OZV totiž zavazuje nejen její adresáty, ale také obec samotnou, které následně vzniká povinnost dodržování OZV ze strany jejích adresátů kontrolovat a případné porušení sankcionovat.

Ve většině případů dochází při porušení povinností stanovených v OZV ke spáchání přestupku.

6. DOZOR NAD VYDÁVÁNÍM A OBSAHEM OZV

Dozor nad vydáváním a obsahem OZV obcí vykonává na základě § 123 zákona o obcích Ministerstvo vnitra, a to prostřednictvím odboru veřejné správy, dozoru a kontroly.

6.1 Postup Ministerstva vnitra po vyhlášení OZV

Ministerstvo vnitra posoudí soulad zveřejněné OZV ve Sbírce právních předpisů s právními předpisy. V případě, kdy Ministerstvo vnitra konstatuje rozpor OZV se zákonem, požádá na základě právního posouzení OZV příslušnou obec o zjednání nápravy a poskytne jí za tímto účelem potřebnou metodickou pomoc. Není-li obec ochotna zjednat nápravu, přistupuje Ministerstvo vnitra k použití represivních dozorových opatření dle § 123 zákona o obcích, tj. nejprve oficiálně vyzve obec k nápravě. Pokud obec nápravu v zákonné 60 denní lhůtě nezjedná, zahájí Ministerstvo vnitra správní řízení, jehož výsledkem je pozastavení účinnosti OZV (či pouze některých jejích ustanovení) a následné podání návrhu na její zrušení (či pouze některých jejích ustanovení) Ústavnímu soudu. Je-li OZV ve zřejmém rozporu s lidskými právy a základními svobodami, může Ministerstvo vnitra pozastavit účinnost OZV bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Nesouhlasí-li obec s konstatováním Ministerstva vnitra, že je OZV v rozporu se zákonem, může proti jeho rozhodnutí o pozastavení účinnosti OZV podat rozklad ministroví vnitra.

O tom, zda je konkrétní OZV v rozporu se zákonem, závazně rozhoduje pouze Ústavní soud, Ministerstvo vnitra toliko pozastavuje účinnost.

6.2 Metodická pomoc ze strany Ministerstva vnitra

Základem dozorové činnosti Ministerstva vnitra je metodická činnost, zejména preventivní působení a pomoc obcím za účelem předcházení pochybením, kterých se mohou při výkonu své samostatné působnosti dopustit, a nápravy již zjištěných pochybení.

Pokud obec zvažuje vydání OZV, může se obrátit na Ministerstvo vnitra se žádostí o metodickou pomoc. Nejvhodnější je kontaktovat územní pracoviště odboru veřejné správy, dozoru a kontroly v příslušném krajském městě.

Jedná se o tato územní pracoviště:

- Praha
- České Budějovice - Jihlava
- Plzeň - Karlovy Vary
- Brno - Olomouc
- Ústí nad Labem - Liberec
- Pardubice - Hradec Králové
- Ostrava - Zlín

Kontakty na jednotlivá územní pracoviště, včetně plánu konzultačních dnů, jsou zveřejněny na naší internetové adrese www.mvcr.cz/odk2/ v sekci „7. Kontakty na odbor včetně plánu konzultačních dnů“.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, všechny poznatky ze své činnosti zobecňuje a publikuje na svých webových stránkách www.mvcr.cz/odk2/ formou výkladových stanovisek, komplexních metodických materiálů a dalších dokumentů (např. vzorů obecně závazných vyhlášek), které jsou průběžně aktualizovány.

7. VZORY OZV

Vzorové OZV jsou k dispozici na webových stránkách odboru www.mvcr.cz/odk2/ u metodických materiálů k jednotlivým oblastem úpravy (viz výše bod 4.). Na závěr této publikace připojujeme vzor zrušovací a změnové OZV.

8. MOŽNÉ SANKCE

Porušením povinností stanovených v OZV dochází zpravidla (s níže uvedenými výhradami) ke spáchání přestupku proti pořádku v územní samosprávě dle § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích, za který lze uložit dle § 4 odst. 3 tohoto zákona pokutu až do výše 100.000,- Kč. Dopustí-li se tohoto přestupku fyzická osoba, lze jí uložit omezující opatření. Omezující opatření může v souvislosti s § 52 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), spočívat v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa nebo místa, kde se konají sportovní, kulturní a jiné společenské akce, popřípadě v povinnosti zdržet se styku s určitou osobou nebo vymezeným okruhem osob nebo v povinnosti podrobit se vhodnému programu pro zvládnutí agrese nebo násilného chování.

V praxi dochází i k případům, kdy jednání, kterým dojde k porušení povinnosti stanovené v OZV, není přestupkem dle § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích, ale přestupkem proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 nebo 2 zákona o některých přestupcích, jehož skutkovou podstatu OZV pouze „konkretizuje“. V takovém případě má pak použití § 5 odst. 1 a 2 zákona o některých přestupcích přednost před § 4 odst. 2 tohoto zákona, neboť skutková podstata přestupku proti pořádku v územní samosprávě má dle názoru Ústavního soudu (Pl. ÚS 35/06 Kořenov) subsidiární povahu ke skutkové podstatě přestupku proti veřejnému pořádku.

V případech, kdy je OZV vydána na základě zvláštního zákonného zmocnění a tento zákon sám upravuje postup při nedodržení povinností, jsou pak sankce ukládány podle tohoto zvláštního zákona /viz např. § 27 odst. 1 písm. r) a § 27a odst. 1 písm. o) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů/.

Projednáváním přestupků se zabývá zákon o odpovědnosti za přestupky. Podle § 60 odst. 1 tohoto zákona nestanoví-li zákon jinak, je správním orgánem příslušným k řízení obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Obecní úřad je na základě § 60 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky příslušný k řízení o následujících přestupcích:

- a) proti pořádku v územní samosprávě,
- b) proti veřejnému pořádku,
- c) proti občanskému soužití a
- d) proti majetku.

V souladu s § 61 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky může starosta obce zřizovat jako zvláštní orgány obce komise pro projednávání přestupků.

Komise může projednávat přestupky proti pořádku ve státní správě, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku a přestupky, o kterých to stanoví jiný zákon. Při zřízení komise starosta určí, které přestupky komise projednává namísto obecního úřadu.

PŘÍLOHA Č. 1 - SEZNAM VYDANÝCH METODICKÝCH MATERIÁLŮ

1. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce o vymezení školských obvodů – stav od 1. 1. 2017
2. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se pro stanoviště vozidel taxislužby zřízených obcí stanoví podmínky užívání stanoviště a provozní řád upravující v souladu s místními podmínkami pravidla provozu na stanovišti
3. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku dle 10 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
5. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanoví obecní systém odpadového hospodářství
6. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje dopravcům jako podmínka pro zahájení nebo nabízení přepravy na území obce splnění zvláštních požadavků na vozidla taxislužby
7. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje úhrada vodného a stočného ve dvousložkové formě
8. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje způsob náhradního zásobování vodou a náhradního odvádění odpadních vod
9. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky, kterou se vydává Požární řád obce
10. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti
11. Metodický materiál k vydávání obecně závazných vyhlášek obce o zřízení a zrušení obecní policie
12. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje statut územně členěného statutárního města
13. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce o regulaci hazardních her – od 1. 1. 2017
14. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se nařizuje pro území obce nebo jeho část provedení speciální ochranné dezinfekce a deratizace k ochraně zdraví před vznikem a šířením infekčních onemocnění

15. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezují prostory pro volné pobíhání psů
16. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují podmínky pro spalování nebo zákaz spalování rostlinných materiálů
17. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce o vedení technické mapy obce
18. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanoví koeficienty pro výpočet daně z nemovitých věcí, osvobození některých pozemků zemědělského půdního fondu od daně z nemovitých věcí, osvobození nemovitých věcí zasažených živelní pohromou od daně z nemovitých věcí a osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách
19. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují závazné podmínky pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku
20. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se zakazuje konzumace alkoholických nápojů na veřejně přístupném místě nebo veřejnosti přístupné akci, pokud je toto místo nebo akce přístupná osobám mladším 18 let a kterou se reguluje v určitých dnech nebo hodinách nebo na určitém místě prodej, podávání a konzumace alkoholických nápojů v případě konání kulturní, sportovní nebo jiné společenské akce přístupné veřejnosti
21. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují výjimečné případy, při nichž je doba nočního klidu vymezena dobou kratší nebo při nichž nemusí být doba nočního klidu dodržována
22. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanoví ceny stavebních pozemků v cenové mapě
23. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují místní poplatky dle právního stavu k 1. 1. 2021
24. Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se zakazuje kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let

PŘÍLOHA Č. 2 - VZOR ZRUŠOVACÍ OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY

Obec (Město, Městys)
Zastupitelstvo obce (města, městyse)

**Obecně závazná vyhláška,
kterou se zrušuje obecně závazná vyhláška č. .../ 20.. ze dne ...**

Zastupitelstvo obce (města, městyse) se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1 Zrušovací ustanovení

Obecně závazná vyhláška obce (města, městyse) ... č. .../..., o ze dne ... se zrušuje.

Čl. 2 Účinnost

(varianta 1)

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

PŘÍLOHA Č. 3 - VZOR ZMĚNOVÉ OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY

Obec (Město, Městys)
Zastupitelstvo obce (města, městyse)

Obecně závazná vyhláška,
kterou se mění obecně závazná vyhláška č. .../ 20.. o ... ze dne ...

Zastupitelstvo obce (města, městyse)se na svém zasedání dne usnesením č. ... usneslo vydat na základě § zákona č./... Sb., ... *(uvede se zákonné zmocnění pro vydání obecně závazné vyhlášky; např. § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích – tento text vymažte!)* a v souladu s § 10 písm. d), § 35 a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1 Změna vyhlášky

Obecně závazná vyhláška č. .../20... o ze dne... se mění takto:

Příklady možných změnových ustanovení:

- (doplnění slov, vět do členěného článku či odstavce či na začátek článku):*
V čl. 2 odstavec 3 se za slovo „...“ vkládají slova „...“
- (doplnění nového odstavce do členěného článku):*
V čl. 5 se doplňuje (doplňují) nový odstavec ... (odstavce ... a ...), který (které) zní (znějí):
„...“
- (doplnění nového odstavce v případě, že článek nebyl rozdělen na odstavce):*
V článku 6 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní: „ ... “
- (doplnění nového článku):*
Za čl. 5 se vkládá nový čl. 5a, který (včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. ...) zní:

„Čl. 5a

- (1)
- (2) „...“

5. *(zrušení odstavce, písmene):*

V čl. 1 se odstavec 1 zrušuje. Dosavadní odstavec (*odstavce*) ... se označuje (*označují*) jako odstavec (*odstavce*)... .. (nebo: zároveň se zrušuje číslování odstavců).

6. *(nahrazení celého článku či celého odstavce či celé přílohy):*

Čl. 4 (včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. ...) zní:

„Čl. 4

.....

(1)

(2)“

7. *(nahrazení pouze vět, slov, čísel či částek):*

V čl. 3 odstavec 2 se slovo (*slova*) „...“ nahrazuje (*nahrazují*) slovem (*slovy*) „.....“

Čl. 2 Účinnost

(varianta 1)

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem

(varianta 2)

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jejího vyhlášení.

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Poznámky

